

NOVADAN®**SIKKERHEDSDATABLAD**
Bistro Alu 742 (Game Alu)**NOVADAN®**

SDS i overensstemmelse med EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), Bilag II

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

Udgivet dato 10.02.2012

Revisionsdato 16.03.2015

1.1. Produktidentifikator

Kemikaliets navn Bistro Alu 742 (Game Alu)

Artikel nr. 12541, 41843

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Produktgruppe Alkalisk maskinopvaskemiddel.

Anvendelse af stoffet eller præparatet Flydende opvaskemiddel til brug i opvaskemaskiner.

Relevante identificerede anvendelser

SU3 Industrielle anvendelser: Anvendelser af stoffer som sådan eller i kemiske produkter* på industri-anlæg

SU22 Faglige anvendelser: Det offentlige område (administration, uddannelse, forlystelser, tjeneste-ydelser, håndværkere)

PC35 Vaske- og rensesubstanter (herunder opløsningsmiddelbaserede produkter)

PROC9 Overførsel af stof eller kemisk produkt til små beholdere (dedikeret linje til påfyldning, herunder vejning)

ERC8A Udbredt indendørs anvendelse af proceshjælpemidler i åbne systemer

Anvendelser der frarådes Ingen specifikke frarådede anvendelser er identificeret.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Firmanavn Novadan ApS

Postadresse Platinvej 21

Postnr. DK-6000

Poststed Kolding

Land Danmark

Telefon + 45 76 34 84 00

Telefax + 45 75 50 43 70

E-mail sds@novadan.dk

Web-adresse <http://www.novadan.dk>

1.4. Nødtelefon

Nødtelefon Giftlinjen. Besvares på dansk og engelsk hele døgnet.:+45 82 12 12 12

PUNKT 2: Fareidentifikation**2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen**Klassificering i henhold til C; R35
67/548/EEC eller 1999/45/ECKlassificering i henhold til CLP (EC) Skin Corr 1A; H314
No 1272/2008 [CLP/GHS]

Stoffets/blandingens farlige egenskaber

For yderligere information, se punkt 11.

2.2. Mærkningselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Sammensætning på etiketten

Kaliumhydroxid:5 - 15 %, Dinatriummetasilikat, pentahydrat:1 - 5 %

Signalord

Fare

Faresætninger

H314 Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader.

Sikkerhedssætninger

P280 Bær

beskyttelsehandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse

P303 + P361 + P353 VED KONTAKT MED HUDEN (eller håret): Tilsmudset tøj tages straks af/fjernes. Skyl/brus huden med vand.

P305 + P351 + P338 VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let.

Fortsæt skylning.

P310 Ring omgående til en GIFTINFORMATION eller en læge.

2.3. Andre farer

Sundhedsmæssige virkninger

Virker ætsende på hud og øjne. Kan give varig skade på øjnene, specielt hvis produktet ved kontakt ikke STRAKS skylles væk. Se i øvrigt punkt 11 for yderligere information om sundhedsfare.

Miljøeffekt

Produktet kan i større mængder medføre en lokal ændring af surhedsgraden i mindre vandsystemer, som indebærer risiko for skadevirkninger overfor vandlevende organismer.

Produktet indeholder ingen PBT eller vPvB stoffer.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.2. Blandinger

Komponentnavn	Identifikation	Klassificering	Indhold
Kaliumhydroxid	CAS-nr.: 1310-58-3 EF-nr.: 215-181-3 Indeksnr.: 019-002-00-8 Synonymer: Kaliumhydroxid	C; R35 Xn; R22 Acute tox. 4; H302 Skin Corr. 1A; H314	5 - 15 %
Kaliumsilikat	CAS-nr.: 1312-76-1 EF-nr.: 215-199-1	Xi; R36/38 Eye Irrit. 2; H319 Skin Irrit. 2; H315	5 - 15 %
Dinatriummetasilikat, pentahydrat	CAS-nr.: 10213-79-3 EF-nr.: 229-912-9 Registreringsnummer: 01-2119449811-37-xxxx	C, Xi; R34, R37 Skin Corr 1B; H314 Eye Dam. 1; H314 Met. Corr. 1; H290 STOT SE3; H335	1 - 5 %
Natriumcarbonat	CAS-nr.: 497-19-8 EF-nr.: 207-838-8 Indeksnr.: 011-005-00-2	Xi; R36 Eye Irrit. 2; H319	1 - 5 %
Komponentkommentarer	5-15%: fosfater <5%: anionisk tensid , fosfonater , polycarboxylater Hele teksten for alle R- og faresætninger er vist i punkt 16.		

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Generelt	Fjern den tilskadekomne fra det forurenede område.
Indånding	Personen bringes i frisk luft og holdes i ro under opsyn. Ved ubehag søg skadestue og medbring sikkerhedsdatabladet.
Hudkontakt	Vask og skyl straks forurenede hud med vand. Fjern straks tilsmudset tøj og skyl huden med vand. Søg læge ved fortsatte gener.
Øjenkontakt	Vigtigt! Skyl straks med vand i mindst 15 min. Kan give varige skader, hvis øjet ikke skylles øjeblikkeligt. Kontaktlinser fjernes, før skylning påbegyndes. Transporteres straks til skadestue eller øjenlæge. Fortsæt skylningen under transport til skadestue.
Indtagelse	Skyl straks munden og drik rigelige mængder vand. Tilkald ambulance. Medbring sikkerhedsdatabladet. Fremkald ikke opkastning. Hvis opkastning indtræffer, holdes hovedet lavt, så der ikke kommer maveindhold i lungerne. Giv intet at drikke, hvis personen er bevidstløs.
Anbefalet personlige værnemidler til personer som giver førstehjælp	Benyt nødvendige værnemidler. Vedrørende personlige værnemidler, se punkt 8.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Akutte symptomer og virkninger	Beskrevet i punkt 2.2 og 2.3.
Forsinkede symptomer og virkninger	Ætsningen trænger dybt ind i vævet og bemærkes ofte først efter et stykke tid.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Anden information	Ved bevidstløshed, indtagelse eller øjenkontakt: Tilkald straks læge/ambulance. Vis dette sikkerhedsdatablad.
-------------------	---

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler

Egnede slukningsmidler	Brandslukningsmiddel vælges under hensyntagen til evt. andre kemikalier.
------------------------	--

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Brand- og eksplosionsfare	Produktet er ikke brandfarligt. Ved brand kan der dannes sundhedsfarlige gasser. Slukningsvand, der har været i kontakt med produktet, kan være ætsende.
---------------------------	--

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Personlige værnemidler	Benyt nødvendige værnemidler. Vedrørende personlige værnemidler, se punkt 8.
Brandslukningsprocedurer	Der henvises til firmaets brandprocedure. Informer de ansvarlige myndigheder ved risiko for vandforurening. Undgå indånding af røggasser.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personer	Pas på! Produktet er ætsende. Beskyttelseshandsker, -briller og særligt arbejdstøj skal anvendes. Ved utilstrækkelig ventilation: Brug egnet åndedrætsværn. Vedrørende personlige værnemidler, se punkt 8.
--	--

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Miljøbeskyttelsesforanstaltninger	Undgå udledning til jord og vandmiljø. Ved større udslip til afløb/vandmiljø underrettes lokale myndigheder.
-----------------------------------	--

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Metoder til oprensning	Inddæm og opsug spild med sand, savsmuld eller lignende. Vask forurenede område med store mængder vand.
------------------------	---

6.4. Henvisning til andre punkter

Andre anvisninger	Se punkt 8 og punkt 13.
-------------------	-------------------------

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Håndtering Undgå spild og kontakt med hud og øjne. Brug arbejdsmetoder, der minimerer spredning i form af dampe, støv, røg, aerosoler, stænk mv. i det omfang det er teknisk muligt. Må ikke blandes med sure produkter.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Opbevaring Opbevares i tæt lukket originalemballage. Må ikke opbevares sammen med nærings- og nydelsesmidler samt foderstoffer. Opbevares beskyttet mod syrer.

Betingelser for sikker opbevaring

Opbevaringstemperatur Værdi: -5-35 °C.
Lagerstabilitet Holdbarhed: 36 måneder.

7.3. Særlige anvendelser

Specifik(ke) anvendelse(r) Identificerede anvendelser for dette produkt er beskrevet i punkt 1.2.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre

Grænseværdier

Komponentnavn	Identifikation	Værdi	Norm år
Kaliumhydroxid	CAS-nr.: 1310-58-3 EF-nr.: 215-181-3 Indeksnr.: 019-002-00-8 Synonymer: Kaliumhydroxid	15 min.: 2 mg/m ³	2011

DNEL / PNEC

Resumé af risikostyringsforanstaltninger, mennesker Data mangler.

Resumé af risikostyringsforanstaltninger, miljø Data mangler.

8.2. Eksponeringskontrol

Anbefalede overvågningsprocedurer Ukendt.
Foranstaltning til kontrol af eksponering på arbejdspladsen Personlige værnemidler skal vælges i overensstemmelse med gældende CEN standarder og i samarbejde med leverandøren af personlige værnemidler. Øjenskylleflaske skal være ved arbejdsstedet.

Sikkerhedsskilte

Åndedrætsværn

Åndedrætsværn Ved utilstrækkelig ventilation: Brug åndedrætsværn med partikelfilter, type P2.

Beskyttelse af hænder

Beskyttelse af hænder Brug beskyttelseshandsker af: Butylgummi. Neoprengummi. Nitrilgummi.
Gennembrudstid Gennembrudstid for nitrilgummi, neoprene og butylgummi er ca. 3 timer.
Anbefalingen er et kvalificeret skøn baseret på viden om indholdsstofferne.
Elastiske handsker strækkes ved brug, så handskeykkelsen og dermed gennembrudstiden reduceres. Temperaturen i praksis i handsken er ca. 35 °C, mens standardtesten EN 374-3 er foretaget ved 23 °C. Handskeguidens gennembrudstid er derfor reduceret med en faktor 3.

Beskyttelse af øjne / ansigt

Øjenværn Brug øjenbeskyttelse.

Beskyttelse af hud

Hudværn (andet end handsker) Ved risiko for kontakt skal forklæde eller særligt arbejdstøj anvendes. Brug gummistøvler.

Farer ved opvarmning

Farer ved opvarmning Se punkt 5.

Passende miljøforanstaltninger eksponeringskontrol

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet Se punkt 6.

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber**9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber**

Tilstandsform	Væske.
Farve	Farveløst.
Lugt	Ingen karakteristisk lugt.
Kommentarer, Lugtgrænse	Ikke relevant.
pH (som det leveres)	Værdi: > 13
pH (vandig opløsning)	Værdi: ~ 12,0
Kommentarer, pH (vandig opløsning)	1%
Kommentarer, Smeltepunkt / smeltepunktinterval	Ikke relevant.
Kommentarer, Kogepunkt / kogepunktinterval	Ikke relevant.
Kommentarer, Flammepunkt	Ikke relevant.
Kommentarer, Fordampningshastighed	Ikke relevant.
Kommentarer, Eksplosionsgrænse	Ikke relevant.
Kommentarer, Damptryk	Ikke relevant.
Vægtfylde	Værdi: ~ 1,30 kg/l
Opløselighedsbeskrivelse	Fuldstændigt opløseligt i vand.
Kommentarer, Fordelingskoefficient: n-octanol / vand	Ikke relevant.
Kommentarer, Selvantændelsestemperatur	Ikke relevant.
Kommentarer, Nedbrydelsestemperatur	Ikke relevant.
Viskositet	Værdi: < 30 mPas.
Eksplorative egenskaber	Ikke eksplosiv.
Oxiderende egenskaber	Opfylder ikke kriterierne for brandnærende (oxiderende).

9.2. Andre oplysninger**Andre fysiske og kemiske egenskaber**

Kommentarer Ingen data registreret.

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet**10.1. Reaktivitet**

Reaktivitet Der er ingen kendt reaktivitetsrisiko i forbindelse med dette produkt.

10.2. Kemisk stabilitet

Stabilitet Stabil under normale temperaturforhold og anbefalet brug.

10.3. Risiko for farlige reaktioner

Risiko for farlige reaktioner Reagerer kraftigt med stærke syrer. Reagerer kraftigt med vand. Tilsæt aldrig

vand direkte til produktet. Det kan forårsage en voldsom reaktion. Risiko for stødkogning (opsprøjt).

10.4. Forhold, der skal undgås

Forhold som skal undgås Opvarmning. Ekstreme temperaturer. Undgå kontakt med syrer.

10.5. Materialer, der skal undgås

Materialer som skal undgås Stærke syrer. Oxiderende syrer. Alkalifølsomme metaller som aluminium og zink samt legeringer med disse metaller.

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter

Farlige nedbrydningsprodukter Ved brand kan der dannes giftige gasser (CO, CO₂, NO_x).

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1 Toksikologisk information

Toksikologiske oplysninger

Andre toksikologiske data Der er ikke udført toksikologiske tests på produktet.

Toksikologiske data fra indholdsstoffer

Komponent Ingen data tilgængelig for indholdsstof(fer).

LD50 oral
Værdi: - -
Forsøgsdyrsart: -
Varighed: -
Kommentarer: -

Andre oplysninger om sundhedsfare

Generelt Virker ætsende.

Potentielle akutte virkninger

Indånding Aerosoler kan virke ætsende. Indånding kan medføre: Alvorlig skade på slimhinder i næse, svælg, bronkier og lunger.

Hudkontakt Virker stærkt ætsende. Kan medføre dybtgående vævsskader.

Øjenkontakt Stærkt ætsende. Fremkalder stærke smerter og alvorlige øjenskader. Øjeblikkelig førstehjælp er nødvendig. Kontakt med det koncentrerede kemikalie kan meget hurtigt medføre alvorlig skade, muligvis synstab.

Indtagelse Virker stærkt ætsende. Selv små mængder kan være livsfarlige. Symptomer er voldsomme brændende smerter i mund, svælg og mave. Kan medføre ætsninger i mund, svælg, spiserør og mavesæk.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet

Økotoksicitet Store mængder af produktet kan påvirke surhedsgraden (pH-værdien) i vandmiljøet med risiko for skadevirkninger for vandorganismer.

Akvatisk kommentarer Ingen data registreret.

Toksikologiske data fra indholdsstoffer

Komponent Ingen data tilgængelig for indholdsstof(fer).

Akvatisk kommentarer -

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Persistens og nedbrydelighed Produktet forventes at være biologisk nedbrydeligt.

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Bioakkumulationspotentiale Produktet indeholder ingen stoffer, som forventes at være bioakkumulerbare.

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet Produktet er vandopløseligt og kan spredes i vandmiljøet.

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

PBT-vurdering resultater Ikke klassificeret som PBT/vPvB under de nuværende EU-kriterier.

12.6. Andre negative virkninger

Miljøoplysninger, konklusion

Dette produkt skal ikke klassificeres for miljøvirkninger.

PUNKT 13: Forhold vedrørende bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling

Foreskriv passende metoder til bortskaffelse	Spild og rester bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativer. Endvidere henvises til Miljøministeriets "Bekendtgørelse om affald (Affaldsbekendtgørelsen)".
Produkt klassificeret som farligt affald	Ja
Emballage klassificeret som farligt affald	Ja
EAK-kode nr.	EAK: 0706 Affald fra fremstilling, formulering, distribution og brug af fedt, smørelse, sæbe, detergenter, desinfektionsmidler og kosmetiske midler
Anden information	Ved håndtering af affald skal tages hensyn til de sikkerhedsforanstaltninger, der gælder for håndtering af produktet. EAK-koden gælder for rester af produktet i ren form.

PUNKT 14: Transportoplysninger

14.1. UN-nummer

ADR	1719
RID	1719
IMDG	1719
ICAO/IATA	1719

14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)

ADR	ÆTSENDE ALKALISK VÆSKE, N.O.S. (Kaliumhydroxid, Dinatriumtrioxosilicat)
RID	ÆTSENDE ALKALISK VÆSKE, N.O.S. (Kaliumhydroxid, Dinatriumtrioxosilicat)
IMDG	CAUSTIC ALKALI LIQUID, N.O.S. (Potassium hydroxide, Disodium Trioxosilicate)
ICAO/IATA	CAUSTIC ALKALI LIQUID, N.O.S. (Potassium hydroxide, Disodium Trioxosilicate)

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR	8
Fare nr.	80
RID	8
IMDG	8
ICAO/IATA	8

14.4. Emballagegruppe

ADR	II
RID	II
IMDG	II
ICAO/IATA	II

14.5. Miljøfarer

IMDG Marine pollutant	Nej
-----------------------	-----

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren

EmS	F-A, S-B
Særlige forsigtighedsregler for brugeren	Ikke relevant.

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II til MARPOL 73/78 og IBC-koden

Andre relevante oplysninger.

Andre relevante oplysninger.

Ikke relevant.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering**15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø**

EØF-direktiv	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 648/2004 af 31. marts 2004 om vaske- og rengøringsmidler. Præparatdirektivet 1999/45/EF. Stofdirektivet 67/548/EØF.
Anden mærkeinformation	Kun til erhvervsmæssig brug. Unge under 18 år må som hovedregel ikke arbejde med dette produkt. Brugeren skal være grundigt instrueret i arbejdets udførelse, produktets farlige egenskaber samt nødvendige sikkerhedsforanstaltninger.
Love og regulativer	Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 af 18. december 2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1488/94 samt Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissionens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF, med ændringer. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 224 af 7. marts 2011 om affald.
PR-nummer	1573792

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering

Kemikaliesikkerhedsvurdering er gennemført   Nej

PUNKT 16: Andre oplysninger**Faresymbol**

Ætsende

R-sætninger	R35 Alvorlig ætsningsfare.
S-sætninger	S26 Kommer stoffet i øjnene, skylles straks grundigt med vand og læge kontaktes. S36/37/39 Brug særligt arbejdstøj, egnede beskyttelseshandsker og -briller/ansigtsskærm. S45 Ved ulykkestilfælde eller ved ildebefindende er omgående lægebehandling nødvendig; vis etiketten, hvis det er muligt.
Klassificering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP/GHS]	Skin Corr 1A; H314;
Liste over relevante R-sætninger (punkt 2 og 3).	R36/38 Irriterer øjnene og huden. R37 Irriterer åndedrætsorganerne. R34 Ætsningsfare. R36 Irriterer øjnene. R35 Alvorlig ætsningsfare. R22 Farlig ved indtagelse.
Liste over relevante H-sætninger (afsnit 2 og 3).	H314 Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader. H302 Farlig ved indtagelse. H319 Forårsager alvorlig øjenirritation. H290 Kan ætse metaller.

	H335 Kan forårsage irritation af luftvejene. H315 Forårsager hudirritation.
Anbefalinger vedrørende oplæring	Der kræves ingen særlig uddannelse, men brugeren skal være bekendt med dette sikkerhedsdatablad. Brugeren skal være grundigt instrueret i arbejdets udførelse, produktets farlige egenskaber samt nødvendige sikkerhedsforanstaltninger.
Informationer der er tilføjet, slettet eller ændret	Ændring i afsnit: 1, 2, 3, 9, 16
Version	4
Ansvarlig for sikkerhedsdatablad	Novadan ApS